

Foto: Peter Chvostek

Skúsenosť je najlepší učiteľ

Posledné roky sa veľa diskutuje o tom, ako najlepšie prepojiť vzdelávanie s praxou a pripraviť študentov a študentky na zvládanie problémov v skutočnom svete, nielen v tom teoretickom. Už staroveký rímsky rétor Marcus Fabius Quintilianus, na začiatku nášho letopočtu, povedal, že: „Skúsenosť bez vzdelania platí viac, než naopak vzdelanie bez skúseností.“ Nikto múdry sa asi neučí pre samotné vedomosti, ale najmä preto, aby ich mohol využiť v praxi a prinášal nimi nové pozoruhodné riešenia. Z prednášky, aj keď sa na ňu sústreďme, si na druhý deň

pamätáme iba maximálne 30 % informácií. Oveľa lepšie si vieme zapamätať poznatky, s ktorými máme aj praktické skúsenosti. Jednou z možností, ako si upevniť a rozšíriť získané vedomosti, sú napríklad rôzne exkurzie a workshopy. Patria k obľúbeným formám interaktívneho vzdelávania, počas ktorých môžu účastníci a účastníčky riešiť problémy v praxi (aj keď iba simulovanej) a dokonca si vymieňať svoje skúsenosti. Poznatky získané na prednáškach si môžu rozšíriť o skúsenosti zo zaujímavých

workshopov a exkurzií aj študenti a študentky DUK. V tomto roku ich DUK prináša ešte viac, ako bolo zvykom v minulosti. Celkovo takmer dve desiatky. Ponuka je na-

ozaj lákavá a vybrať si z nej nie je vôbec ľahké. Budeme si totiž môcť vyskúšať aktivity, s ktorými sme sa doteraz nestretli, a je možné, že niektorých budú motivovať k tomu, aby sa danej problematike venovali aj po skončení tohtoročnej DUK, prípadne ich navedú kariérne. Veď ako povedal známy nemecký spisovateľ, humanista, mysliteľ, vedec a politik Johann Wolfgang von Goethe: „Všetko, čo nás stretne, zanecháva stopy. Všetko nepozorovane prispieva k nášmu vzdelaniu.“

*Adam C. Tchambak, 11 rokov,
redaktor Novín DUK*

Bez jazyka by sme neboli! / Prednáška: Prečo nepíšeme hlaholikou či cyrilikou? / Leto ako žiadne predtým / Prečo chodím na duk? Nuž... / Hoci sú divadelné prázdniny, netreba na divadlo zabúdať!

Bez jazyka by sme neboli!

Jazyk je očarujúci. Je totiž systémom znakov, pomocou ktorých sa či už v písanej alebo hovorenej forme dorozumieva tá skupina ľudstva, ktorej je vlastný. Svet okolo jazyka ma už od ranného detstva veľmi zaujímal. Čo ma však dodnes fascinuje zo všetkého najviac je, že my ako ľudský druh, kto-

rý používa jeden druh jazyka sa dokážeme (relatívne) poľahky naučiť ktorýkoľvek iný jazyk. Nie je teda pre nás problém rozprávať rečou národa, ktorý sa nachádza hoci aj na opačnej strane zemegule. Až také jednoduché to zasa s tým učením sa jazyka nie je. Do karát nám hrá množ-

stvo vedných odborov, ktoré sa jazykom zaoberajú; študujú ho, analyzujú, reflektujú a prispievajú k hlbšiemu poznaniu napríklad toho, že teraz čítate túto glosu a dokážete jej porozumieť. Všeobecne sa jazykom venuje lingvistiká, ktorá sa delí na množstvo podkategórií, avšak jej dôležitosť

predstavuje najmä skutočnosť, že takýto odbor môžete študovať na prakticky ktorejkoľvek filozofickej (alebo obdobnej) fakulte. Tak teda, hor sa do štúdia jazykov! Bez jazyka by sme neboli!

Michal Onduš,
editor Novín DUK

Prečo nepíšeme hlaholikou alebo cyrilikou?

Tohtoročnú DUK otvorila prvá prednáška (4. júla) o dvoch solúnskych bratoch: Cyrilovi a Metodovi. Pán profesor Múcska nám pútavo predstavil dvoch veľkánov, ktorí sú považovaní za jedných z najdôležitejších v slovanskej minulosti ako takej.

V stredoveku, keď sa začalo rozmáhať kresťanstvo, pôsobili vo svete dve významné kresťanské centrá: Byzantská ríša a Franská ríša. Obidve ríše vyznávali rovnaké kresťanské hodnoty, rozdiely boli v jazyku a vláde.

Na území Veľkej Moravy už niekoľko rokov pôsobili misionári z Franskej ríše. Im sme vďační za prínos kresťanstva. Po čase sa však slovanskému kniežaťu – Rastislavovi – prestal vplyv Frankov na Slovanov pozdávať. Ich biskup bol vo Franskej ríši, čo znamenalo, že Frankovia začali pomaly nad nami mať nadvládu vďaka viere, a to samozrejme Rastislav nechcel. Preto požiadal Byzantskú ríšu o biskupa. Oni im však poslali iba dvoch kňazov – Cyrila a Metoda.

Títo dvaja bratia zožali počas pôsobenia na Veľkej Morave úspech. Obidva-

ja bratia veľmi dobre ovládali jazyk (na rozdiel od Franských misionárov) a preložili liturgické texty do úplne nového jazyka. Bola to staroslovienčina, jazyk ktorí vymysleli a zapisovali vlastným písmom – hlaholikou. Dovtedy to bolo niečo nevídané. V tej dobe bolo povolené slúžiť omše iba v latinčine alebo hebrejčine, pretože sväté písmo vnímali ako niečo naozaj posvätné, čo treba čítať iba jazykom vzdelancov. Na naše šťastie však Cyril a Metod dostali od pápeža z Ríma povolenie na preloženie Biblie do staroslovienčiny.

Otázkou je prečo sa hlaholika neujala na Slovensku až doteraz? Prvou príčinou je, že i keď si solúnski bratia našli učencov, ktorých naučili používať toto písmo, bolo jasné, že je to naozaj veľmi zložitá na naučenie i na písanie. Nespájalo sa, každý znak bol osobitne a písmená nestáli na riadkoch, práveže boli zarovnané zhora (nie zdola, ako naše). Druhou príčinou je to, že Cyril a Metod nepôsobili na Veľkej Morave až do smrti. Po pár rokoch ich slovan-

ský vládca vyhnal spolu s ich učencami. Oni začali pôsobiť na Balkáne, kde učenci založili nové písmo nazývané cyrilika. Je to písmo, ktoré je jednoznačne jednoduchšie ako hlaholika a je podobné tomu gréckemu. Cyrilika sa doteraz používa v Bulharsku a Macedónsku.

Toto bola pre mňa naozaj užitočná prednáška – každý z nás sa naučil o týchto dvoch bratoch, ktorým sme za mnohé vďační, oveľa viac ako len v škole. Som presvedčená, že aspoň niečo z nej každého zaujalo, bez ohľadu na to, či ho baví dejepis alebo nie.

Salome Bočková, 14 rokov,
redaktorka Novín DUK

Foto: Internet

Leto ako žiadne predtým

Patrím k tým žiakom, ktorí chodia do školy s radosťou a užívajú si ju. Mám rád ten pocit, keď sa niečo nové naučím a som zas o kúsok múdrejší. A to je to, čo mi počas prázdnin zvyčajne chýba. Tento rok však budú pre mňa letné prázdniny iné než všetky predchádzajúce. Našiel som totiž úžasný spôsob ako sa naučiť veľa nového aj cez leto. Prihlásil som sa totiž na Detskú Univerzitu Komenského! Hneď ako som o nej prvýkrát počul, vedel som, že sa na ňu musím

jednoducho prihlásiť. Neváhal som ani chvíľku a využil som príležitosť, počas ktorej môžem s úsmevom získať nové vedomosti a skúsenosti, ktoré počas školského roka zvyčajne nezískam. Moje očakávania od DUK sú veľké, preto som sa hneď po registrácii prihlásil na všetky možné prednášky a workshopy. Už sa na ne veľmi teším. A nielen na vedomosti, ktoré získam, ale aj na nových ľuďoch, ktorých spoznám, a na to, že na workshopoch budem môcť poznatky využiť v praxi, naučím sa praktické veci a uvidím, ako fungujú naozajstné spoločnosti, ktorých

mená som doteraz poznal iba z počutia. Veľkou skúsenosťou pre mňa určite bude aj práca v kolektíve redaktorov Novín DUK, na ktorú sa špeciálne teším. Verím, že pre mňa bude toto leto ako žiadne predtým, že sa mi splnia moje očakávania, naučím sa veľa nového, spoznám nových kamarátov a kamarátky, a že za dobre odvedenú prácu sa mi na konci prázdnin podarí získať vytúžený diplom DUK.

Adam Cadmon Tehambak,
11 rokov, redaktor Novín DUK

Prečo chodím na duk? Nuž...

Už šesť rokov navštevujem Detskú Univerzitu Komenského v Bratislave. Žiaľ, tento rok je to môj posledný rok na DUK. Zdá sa mi, že je to iba nedávno, čo som ako deväťročná vkročila do auly UK na moje prvé imatrikulácie. Vtedy som tam bola s mojou dobrou kamarátkou, vďaka ktorej som spoznala tento letný projekt z dlhou tradíciou. Pamätám sa ako som sa cítila významne, všetky tie fanfáry a prihovory mi dali pocit, že som naozaj niekto významný a toto je môj dôležitý deň. Moja mama mi deň predtým vytlačila text hymny a v deň imatrikulácií

som ju spievala spolu s ďalšími deťmi ako hrdý študent DUK (úprimne, odvtedy som ju veľmi nespievala ;)). Avšak od tejto spomienky sa veľa zmenilo. Žlté tričká sa zmenili na modré, moja kamarátka prestala so mnou na DUK chodiť. Ale namiesto toho teraz chodím s mojou sestrou. Som trochu smutná, že sme prestali dostávať vytúžené balíky s jedlom, ale i to, že zopár mojich kamarátov už na DUK nechodí, pretože už vyrástli – majú pätnásť. Ale aj ja som vyrástla! Dnes si už asi nevyberiem ten istý workshop, ktorý by som si vybrala pred šiestimi rokmi. Ak mám povedať, myslím si, že DUK mi pomohol odhaliť túto časť mňa. Baví ma

písať, byť v redakcii, chodiť do galérií a múzeí, dozvedieť sa niečo o kultúre a našej minulosti. Boli prednášky, ktoré ma tak bavili, že som o nich rozprávala dokonca i mojim rodičom, ale samozrejme i také, ktoré ma nebavili. A to je v poriadku. Nemôže ma baviť úplne všetko. Avšak nemyslím si, že to bol premrhaný čas, keď som sedela na prednáške, ktorej som nerozumela, alebo ma nijako špecificky nezaujala. Práve naopak! Bol to veľmi užitočne strávený čas. Zistila som, ktorá téma predsa nie je moja parketa.

Som rada, že som nejaký čas v lete využila na prednášky alebo workshopy. Prinieslo mi to spomienky a nové skúse-

nosti. Som rada za informácie, ktoré som sa dozvedela kvôli tomu, že iba chcem a nie preto, že z toho bude písomka alebo ústna skúška. Som taktiež rada za možnosť vidieť aké mám v živote možnosti. Som rada za to, že niekedy rozmýšľam nad niečím a zrazu mi napadne zábavný fakt z nejakej prednášky (napr. vedeli ste, že v balíku ryže je 30 000 zrníek ryže?). Som rada, že keď tento rok naposledy vykriknem: „Kukura to vie.“, bude to s malou hrdosťou v hlase, lebo i ja viem niečo, čo so predtým vôbec nevedela. A to je na tom krásne!

Salome Bočková, 14 rokov,
redaktorka Novín DUK

Prednáška: Prečo nepíšeme hlaholikou či cyrilikou?

doc. Mgr. Vincent Múcska, PhD.

Narodil sa v Bratislave (1964), kde absolvoval základnú a strednú školu. V rokoch 1984 – 1989 študoval na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského odbor Dejepis – Slovenský jazyk a literatúra. Následne pôsobil na Historickom ústave

SAV a v roku 1991 prešiel na Filozofickú fakultu UK v Bratislave. V roku 2000 ukončil doktorandské štúdium a v roku 2006 sa habilitoval v odbore všeobecné dejiny. Venuje sa politickým, cirkevným a sociálnym dejinám stredoveku

v západnej a strednej Európe. V rokoch 2011-2013 vykonával funkciu prodekanu FiF UK pre rozvoj fakulty a v rokoch 2013 – 2019 zastával funkciu prorektora UK pre rozvoj. O roku 2016 je vedúcim Katedry všeobecných dejín FiF UK.

Foto: Internet

Foto: Peter Chvoštek

Hoci sú divadelné prázdniny, netreba na divadlo zabúdať!

Foto: internet

Začnem na severe krajiny, v našom naj-severnejšom a najstaršom bábkovom divadle na Slovensku – v Žiline. Ak ste výskumníci a výskumníčky a baví sa objavovať neobjavené, mám tu pre Vás inscenáciu *A ako Antarktída*, ktorá je nesmierne zaujímavá ako po vizuálnej, ale aj obsahovej stránke. Dozviete sa aké druhy tučniakov žijú na tejto zamrzutej krajine, ale i to, akí sme mi ľudia lační, ak ide o predbiehanie sa a dobýjanie niečoho, čo nám nepatrí.

Mojim druhým tipom je naopak Bratislava. Bratislavské bábkové divadlo má šikovne vystavanú dramaturgiu divadla. Inscenátori vytvárajú inscenácie, ktoré zabavia, poučia a otvoria nové obzory bez toho, aby hľadisku nútili svoju pravdu. Vizuálne pôsobivá je interaktívna inscenácia bez slov *Okolo IO*, ktorá rozvíja vnímavosť a fantáziu. Ďalšou je nepochybne *Hugov svet*. Ak by ste sa chceli dozvedieť viac o súkromných zápiskoch Huga z Pezinka, ktorý mal v dobe ich vzniku štyri roky, neváhajte a bežte sa pozrieť do čarovného sveta predstavivosti, ktorá je nekonečná ako taká studňa!

Dominika Horváthová,
editorka Novín DUK

Vznik divadla ako takého sa viaže k napodobňovaniu zvukov a pohybov okolitej prírody. Človek zrejme vydával rôznorodé zvuky a vytváral ešte rozmanitejšie pohyby omnoho skôr ako ich začal napodobňovať. Avšak tým, že počul a videl (šum lesa, vietor, rieka, vodopád, morské vlny, beh zvierat, let vtákov...), tým nadobúdala nové zvukové a pohybové skúsenosti. Aktivizoval sa. Vytváral sa (a nepochybne sa aj cítil aj dobre a uvoľnene). Takže áno, divadlo tu bolo vlastne odjakživa, a to je už nejaký čas. Ako píše hudobný vedec

Jan Trojan, najstarší doklad o spojení slova a hudby predstavuje antické grécke divadlo. Ak hovoríme o divadle, pre Grékov predstavovalo viac ako len čiru zábavu – slúžilo náboženským, politickým a kultúrnym potrebám. Divadlo bolo v podstate takým zrkadlom celej celučičkej doby. A tým je dodnes. Avšak tej zábavy je v ňom o kus viac. Ak by som Vám, milí čitatelia a čitatelky, mala odporučiť nejaké divadelné inscenácie, ktoré by ste mali (s určitou) navštíviť, mám zopár vychýrených diel v rukáve. A možno aj v oboch!

GENERÁLNY PARTNER DUK

HLAVNÍ PARTNERI DUK

ORGANIZÁTORI DUK

PROJEKT FINANČNE PODPORILO

PARTNERI DUK

ZRIAĐOVATEĽ DIVADLA ARÉNA

PARTNER DUK ONLINE

SPOLUORGANIZÁTOR WORKSHOPOV DUK

MEDIÁLNI PARTNERI DUK

